

EL VIROLAI

És l'himne dedicat a la Mare de Déu de Montserrat la primera estrofa del qual comença amb els versos “Rosa d’abril, Morena de la serra, de Montserrat estel”, i que fan que sigui conegut també amb el nom de “Rosa d’abril”.

La lletra del Virolai fou composta per Mn. Jacint Verdaguer (1845-1902) i fou publicada en el programa del certamen artístic i musical celebrat amb motiu de les festes del Mil·lenari de Montserrat, el 1880. En el mateix programa s’oferia el premi d’un flabiol d’or amb esmalts a la millor melodia popular que s’adaptés al text de Verdaguer.

El 25 d’abril del mateix any fou declarada guanyadora —enmig d’una setantena de composicions— la melodia de Josep Rodoreda (1851-1922).

Rosa d’abril, Morena de la serra,
de Montserrat estel:
il·lumineu la catalana terra,
guieu-nos cap al Cel.
Amb serra d’or els angelets serraren
eixos turons per fer-vos un palau.
Reina del Cel que els Serafins baixaren,
deu-nos abric dins vostre mantell blau.
Alba naixent d’estrelles coronada,
Ciutat de Déu que somnià David,
a vostres peus la lluna s’és posada,
el sol sos raigs vos dona per vestit.
Dels catalans sempre sereu Princesa,
dels espanyols Estrella d’Orient,
sigueu pels bons pilar de fortalesa,
pels pecadors el port de salvament.
Doneu consol a qui la pàtria enyora
sens veure mai els cims de Montserrat;
en terra i mar oïu a qui us implora,
torneu a Déu els cors que l’han deixat.
Mística Font de l’aigua de la vida,
rageu del Cel al cor de mon país;
dons i virtuts deixeu-li per florida;
feu-ne, si us plau, el vostre paradís.
Ditxosos ulls, Maria, els que us vegen!
ditxós el cor que s’obri a vostra llum!
Roser del Cel, que els serafins voltegen,
a ma oració doneu vostre perfum.
Cedre gentil, del Líbano corona,
Arbre d’encens, Palmera de Sion,
el fruit sagrat que vostre amor ens dona
és Jesucrist, el Redemptor del món.
Amb vostre nom comença nostra història
i és Montserrat el nostre Sinai:
sien per tots l’escala de la glòria
eixos penyals coberts de romaní.
Rosa d’abril, Morena de la serra,
de Montserrat estel:
il·lumineu la catalana terra,
guieu-nos cap al Cel.

<https://Youtu.be/7-Fkh3mUqWY>

MARE DE DÉU DE MONTSERRAT

Maredeu trobada, patrona de Catalunya.

Segons diu la llegenda, la imatge fou esculpida per l'evangelista sant Lluc; sant Pere la portà a Roma, i sant Pau, a Tarragona i Barcelona. En acostar-se els sarraïns, els cristians l'amagaren dins una cova de Montserrat. Segles després, quan ja ningú no recordava aquest fet, uns pastors foren sorpresos de nit per una resplendor que sortia de la muntanya. Al fons de la cova trobaren la imatge d'una Mare de Déu bruna. Informades les autoritats eclesiàstiques, aquestes decidiren traslladar-la a la seu de Manresa, però era impossible moure-la del lloc, com si indiqués que volia ser venerada a Montserrat. L'abat Oliba hi edificà el [monestir de Montserrat](#), al terme de Monistrol de Montserrat, on és venerada des d'aleshores.

Objecte de culte generalitzat arreu de Catalunya, en el marc de la Renaixença ultrapassà l'àmbit religiós i s'erigí en símbol de la catalanitat.

Com una maredeu trobada més, la seva festa se celebrava el 8 de setembre. L'any 1881 fou coronada i proclamada patrona de Catalunya, amb diada pròpia el 27 d'abril, amb la concessió dels honors de basílica al seu temple. Preservada la imatge pels monjos durant la Guerra Civil Espanyola, el 1947 tingueren lloc les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat.

És una talla policromada romànica del segle XII; la restauració del 2001 confirmà, a més de la datació, que el seu color fosc característic fou originat per l'oxidació de la pintura original i per l'efecte del fum de llànties i ciris. És anomenada popularment *la Moreneta*, pel color de la cara i de les mans.

